

Toeslagen- en kwijtscheldingendag voor Rotterdamse intermediairs en sleutelfiguren

23 november 2020

Bijdrage NOOM in aanvulling op de presentatie van de SVB over de AIO, de Aanvullende Inkomensvoorziening Ouderen

40% van de migranten-55-plussers leeft onder de armoedegrens tegenover 2,5% van de ouderen die geen migratieachtergrond heeft. 90-95% van AOW-ers met een migratieachtergrond heeft geen volledig AOW en lang niet iedereen een aanvullend pensioen. Daarbij hebben migranten-55-plussers vaak hogere eigen bijdragen en betalen zij vaak volledig het eigen risico vanwege hogere ziektekosten. Toch vraagt zo'n 50% van de ouderen die mogelijk recht hebben op een AIO-uitkering deze niet aan. Tijdens de vele bijeenkomsten die het NOOM de afgelopen 5 jaar heeft georganiseerd en gesprekken hierover met onze sleutelfiguren, worden de volgende **redenen genoemd om géén AIO aan te vragen**:

- **onbekendheid**: men heeft nog nooit van de AIO gehoord (dat geldt in het bijzonder voor AOW-ers met een jongere partner met geen/lage inkomsten),
- **niet van toepassing**: er zijn ook mensen die wel van de AIO hebben gehoord, maar denken er geen recht op te hebben,
- de **complexiteit** van de AIO-aanvraag,
- **angst** om fouten te maken en te maken krijgen met naheffingen en boetes (én meteen als fraudeur te boek komen te staan) en/of constant te worden gecontroleerd vanwege het hebben van een niet-Nederlandse achtergrond,
- een groot deel van mogelijk rechthebbenden vraagt bewust geen AIO aan omdat ze niet aan de **voorwaarden** kunnen voldoen
- of omdat ze een huishouden delen met anderen (in de meeste gevallen een kind) en met de **kostendelersnorm** te maken krijgen.

De AIO-voorwaarden die de mensen die deze inkomensondersteuning het hardst nodig hebben ervan weerhouden om er gebruik van te maken zijn vooral de **lengte verblijf in het buitenland** per jaar (max. 13 weken cq 4 weken voor jongere partner) terwijl je AOW-gerechtigd bent en/of het **bezit van een huis in het buitenland**.

Migrantouderen hebben geen begrip voor deze voorwaarden die als volstrekt onrechtvaardig worden ervaren. Het huis in het buitenland wordt door de wetgever gezien als luxe terwijl dit voor de ouderen een noodzakelijke voorwaarde is om te kunnen pendelen en/of langere tijd in het land van herkomst te kunnen verblijven als AOW-er met een minimuminkomen of met een inkomen onder het minimum (je kan immers niet maandenlang bij familie logeren of in hotel verblijven). Daarnaast is het huis in het buitenland lang niet altijd verkoopbaar.

Als **belangenbehartiger** van ouderen met een migratieachtergrond heeft NOOM de afgelopen jaren de signalen vanuit de achterban ontvangen, zowel wat betreft de ervaren knelpunten als mogelijke oplossingsrichtingen. Deze leggen wij regelmatig voor aan onze lokale én landelijke politieke vertegenwoordigers, alsook aan de instanties die zich met de uitvoering bezighouden.

Wat is nodig om armoede onder migrantenouderen tegen te gaan?

- verhoging van het minimum uurloon en daaraan gekoppeld **verhoging uitkeringen en AOW**,
- zoveel mogelijk **automatische toekenning** van inkomensondersteunende maatregelen,
- in het algemeen: **minder (complexe) regelingen**,
- **meer informatie op maat**, in het bijzonder toegesneden op niet-digivaardige, laaggeletterde en/of anderstalige ouderen,
- **één loket** voor inkomensgerelateerde vragen en ondersteuning, waar men ook daadwerkelijk wordt geholpen. Denk niet te snel dat informatie geven voldoende is, vaak zijn (migranten)ouderen minder zelfredzaam dan het lijkt of ze zelf willen doen voorkomen.

Plus:

- Kijk goed naar de **voorwaarden** die gesteld worden bij regelingen of deze niet hun doel voorbijschieten. M.a.w. hoe verhouden de voorwaarden zich tot de mensen en de situaties waarin zij zich bevinden. Denk niet te snel dat iets “niet kan” maar bedenk dat oplossingen een kwestie van politieke wil zijn. Denk dus niet de AIO is bijstand en dus betekent het hebben van een huis in het buitenland automatisch géén recht op AIO, maar kijk bijv. hoe met eigen vermogen en huisbezit wordt omgegaan bij andere regelingen, zoals de IOW, IOAW en IOAZ.
- Daarbij verzet het NOOM zich sinds invoering in 2015 tegen de **kostendelersnorm** en ondertekenen we manifest na manifest tegen armoede.

Zie voor meer informatie onze website (<https://netwerknoom.nl/aow-en-inkomen/>). Daar vindt u o.a. de volgende documenten:

- [Factsheet Armoede onder migranten-55-plussers](#)
- [Position paper t.b.v. rondetafelgesprek Tweede Kamercommissie SZW n.a.v. het rapport van de Algemene Rekenkamer 'Ouderdomsregelingen ontleed'](#)